

نهایی در جمع

ادبیات دوازدهم

بررسی سوالات نهایی
قسمت اول 1400

سوال: معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(الف) دیدم توطئه ما دارد **می‌ماسد**. (ب) که گفتی **سمن** داشت اندر کنار

پاسخ: به نتیجه می‌رسد، به ثمر می‌رسد. **پاسخ:** نوعی درخت گل، یاسمن

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
اللغة
الفقه

سوال: معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(چ) جنگ بود این یا شکار آیا / میزبانی بود یا **تزویر** (د) پشت آید هر زمانی صد **تعَب**

پاسخ: دورویی، ریاکاری، نیرنگ

پاسخ: رنج و سختی

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون
اللغات
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
الفنون
اللغات

سوال: در بیت‌های زیر، تفاوت معنایی واژه «دستور» را بررسی کنید.

الف) چه نیکو گفت با جمشید **دستور** که با نادان نه شیون باد و نه سور

پاسخ: مشاور و وزیر

ب) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان **دستور** نیست

پاسخ: اجازه، رخصت

دستور - هت - طاون

العربية

سوال: املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) واصفان حلیهٔ جمالش به تحیر (منسوب/منسوب) ✓

ب) گفت از (بهر / بحر) غرامت جامه‌ات بیرون کنم ✓

العربية
الرياضيات
العلوم
الف

سوال: در هر یک از موارد زیر، یک نادرستی املائی بیابید و درست آن را بنویسید.

الف) همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست، / کان کمندِ شصتِ خمّ خویش بگشاید / و
بیاندازد به بالا ...

پاسخ: بیندازد

ب) در کتل و گردنهٔ یک دوجین شکم و روده مراحل مضق و بلع و هضم و تحلیل را پیموده
است.

پاسخ: مضغ

الف) همچنان که می‌توانست او، اگر می‌خواست، / کان کمندِ شصتِ خمّ خویش بگشاید / و
بیاندازد به بالا ...
ب) در کتل و گردنهٔ یک دوجین شکم و روده مراحل مضق و بلع و هضم و تحلیل را پیموده
است.
پاسخ: بیندازد
پاسخ: مضغ

سوال: در گروه کلمه‌های زیر، دو مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ درست هر یک را بنویسید.

آذرم و حیا - خار و بی‌ارزش - سورت و سرمای دی - زهر شمشیر و سنان

پاسخ: آرزوم و حیا - خوار و بی‌ارزش

العربية
العلمية

سوال: نوع وابسته و وابسته را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید.

الف) متوجّه شدم که قدرتِ قلمِ نویسنده تا چه حد بوده است.

پاسخ: مضاف‌الیه مضاف الیه

ب) این جا می‌توان چند حلقه چاه عمیق زد.

پاسخ: ممیز

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات

سوال: با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «و» سین تک‌کلمه = حیا تو در

«آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه‌های غم (و) درد
 غیر از شب آیا چه می‌دید چشمان تا من و تو؟»
 کلمه

«و» سین > وصله = حرف ربط / «و» سین > وا کلمه = حرف کلمه

الف) نوع «واو» در مصراع اول، حرف ربط است یا عطف؟
 ب) در مصراع دوم، کدام واژه نقش «نهاد» دارد؟

پاسخ: عطف

پاسخ: چشمان

فقه
 فلسفه
 ریاضیات
 تاریخ
 جغرافیا
 ادبیات
 عربی

سوال: در نوشته «فکر کردم اگر پیش تر بروم، به حتم گم می شوم. بر تلّ خاکی نشستم. حتی اگر من صدایتان نمی کردم، متوجه حضور من نمی شدید.»

الف) زمان کدام فعل «مضارع التزامی» است؟

بروم

پاسخ: بروم

ب) در واژه «صدایتان»، نقش دستوری ضمیر پیوسته «تان» چیست؟

سُجْرًا - - -

پاسخ: مفعول

سوال: «هفت خوان را زادسرو مرو، / ... / آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد؛ /

خوان هشتم را / من روایت می‌کنم ^ش (کنون) / من که نامم ماث /»

الف) گروه اسمی «آن هریوه خوب»، چه نقش تبعی دارد؟ **بدل**

ب) نقش دستوری واژه «کنون» را بنویسید. **قید**

ج) واژه «هشتم» کدام یک از انواع وابسته‌های پسین است؟ **صفت شمارشی (ترتیبی)**

د) در گروه اسمی «زادسرو مرو»، هسته را مشخص کنید. **زادسرو**

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
التاريخ

سوال: در کدام گزینه، جمله مرکب دیده می‌شود؟

الف) بی‌اختیار در را باز کردم و این جوان نمک شناس را بیرون انداختم.

ب) از خوش مشربی و فضل و کمال او چیزها گفتند و نمره تلفن او را از من خواستند.

ج) آقای مصطفی خیلی معذرت خواستند که بدون خداحافظی با آقایان رفتند.

د) فوراً مسئله میهمانی و قرار با رفقا را با عیالم گذاشتم.

پاسخ: ج) آقای مصطفی خیلی معذرت خواستند که بدون خداحافظی با آقایان

رفتند.

هسته (با) -

والته (سرو) -

سوال: نام صاحب هر یک از آثار داده شده را از کمانک مقابل آن انتخاب کنید.

الف) غزلواره‌ها (شکسپیر / پابلو نرودا) ✓

ب) ساناماریا (مهرداد اوستا / سید مهدی شجاعی) ✓

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضيات

سوال: از بین آثار زیر، به ترتیب یک اثر از اخوان ثالث و یک اثر از سلمان هراتی بیابید.

از پاریز تا پاریس - دری به خانه خورشید - هوا را از من بگیر خندهات را نه - در حیاط

کوچک پاییز در زندان

پاسخ: در حیاط کوچک پاییز در زندان

دری به خانه خورشید

العربية
العلمية

سوال: هر یک موارد زیر با توجه به بخش های مشخص شده کدام آرایه ادبی دیده می شود.

الف) فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را گفته تا بنات نبات بیورد. (استعاره)

الاستعاره سرچوگی

ب) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت (کنایه)

ج) نهادند بر دشت هیزم دو کوه جهانی نظاره شده هم گروه (مجاز)

مجاز

د) تا باز کند به روی عالم دیباچه خاطرات شیرین (حس آمیزی)

العربية

سوال: با توجه به منطق الطّیر عطار، هر یک از پرندگان زیر، نماد چه کسانی هستند؟

الف) بلبل:

ب) هدهد:

پاسخ: الف: انسان‌هایی که عاشق حقیقی نیستند و به عشق‌های دنیوی و ناپایدار

دل بسته‌اند.

هرها

سرخ

سرخ

ب: پیر و مرشد و راهنما

العربية

سوال: در هر یک از موارد زیر، آرایه‌ی درست را از کمانک مقابل آن، انتخاب کنید.

الف) مستمع صاحب خانه را بر سر کار آورد / غنچه‌ی خاموش بلبل را به گفتار آورد

(اسلوب معادله / حسن تعلیل)

محاز = آن

ب) یکی تازی‌ای برنشسته سیاه / همی خاک نعلش برآمد به ماه (تناقض / اغراق)

ج) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب / تا شد تهی از خویش و نیاش نام نهادند.

(تشخیص / تضمین)

اراستگی

د) همگنان خاموش / گرد بر گردش به کردار صدف بر گرد مروارید / پای تا سرگوش

(جناس همسان / تشبیه)

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفلسفة
الهندسة
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الفلسفة
الهندسة

نهایی در جمع

ادبیات دوازدهم

بررسی سوالات نهایی
قسمت دوم 1400

سوال: با توجه به سروده «آن گاه که پاهایم می‌روند و باز می‌گردند / نان را، هوا را،

روشنی را، بهار را، از من بگیر / اما خنده‌ات را هرگز / تا چشم از دنیا نبندیم»

الف) یک نمونه آرایه تضاد بیابید. **پاسخ:** می‌روند و باز می‌گردند.

ب) مفهوم کنایه «چشم از دنیا نبندم»، چیست؟

پاسخ: نمیرم (تا زمانی که زنده‌ام)

العربية
2021
مفهوم
کتابخانه

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق

پاسخ: دلی می‌خواهم که از درد جدایی پاره پاره شده باشد. (محرمی می‌خواهم که

سختی جدایی کشیده باشد)

العربية
الرياضية
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
التاريخ
الجغرافيا
اللغة العربية
اللغة الإنجليزية
الرياضيات
العلوم
الهندسة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
التاريخ
الجغرافيا

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

ب) امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.

پاسخ: حکومت‌های بزرگ هم مانند انسان‌ها ثروتمند و پرخور از زیاده‌خواهی

نابود می‌شوند.

الیا

العربية
الرياضية
العلوم
الهندسة
الرياضيات
العلوم
الرياضية
العلوم
الهندسة

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

(ج) که هر چند فرزند هست ارحمند دل شاه از اندیشه یابد گزند

پاسخ: هر چند فرزند عزیز و گرانقدر است، اما بدگمانی به فرزند، دل شاه را آزرده خواهد کرد.

العربية
القرآن
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
اللغة الإنجليزية
الفنون
الرياضيات
العلوم
التاريخ
الاجتماعيات
اللغة الإنجليزية
الفنون

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

(د) طفره می رفتید ولی اصرارهای من، عاقبت شما را متقاعد کرد.

پاسخ: خودداری می کردید اما اصرارهای من شما را مجاب و راضی کرد.

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفلسفة
الفيزياء
الكيمياء
البيولوجيا
الاجتماعيات
اللغات الأجنبية

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

هـ) چون بُود کاکلیم ماه را شاه نیست بیش از این بی شاه بودن راه نیست

پاسخ: چرا سرزمین ما شاه ندارد، بیش از این بدون شاه بودن شایسته نیست.

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
اللغة
الفن
الرياضيات
العلوم
التاريخ
اللغة
الفن

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

(و این بدبخت‌ها سال آزگار یک بار برایشان چنین پایی می‌افتد و شکم‌ها را مدتی است صابون زده‌اند که کباب بخورند.

پاسخ: این بدبخت‌ها هر سال طولانی یک بار برایشان چنین موقعیتی پیش می‌آید و مدتی است انتظار کشیده‌اند (گرسنگی کشیده‌اند، به خود وعده داده‌اند) که کباب بخورند.

العربية
العلمية

سوال: معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

ز) آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که ^{ذهن} بتوان آن را بنگارد / اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟

پاسخ: فکر و خیالی در ذهن انسان نمی‌گنجد که بتواند آن را بنویسد اما روح راستگو و درست کردار من آن را برای تو، ای عشق جاودانی به تصویر نکشیده باشد.

العربية
2021/11/11
2021/11/11

سوال: در نوشتهٔ زیر، منظور از «به طریق انبساط»، چیست؟

برای هر دو

«یکی از یاران به طریق انبساط گفت: از این بوستان که بودی، ما را چه تحفه کرامت کردی؟»

پاسخ: به شیوهٔ صمیمی و خودمانی

العربية
الرياضية
العلوم
التاريخ
الفن
الاجتماعيات

سوال: با توجه به شعر «دماوندیه»، منظور از بخش‌های مشخص شده در بیت‌های زیر چیست؟

زین سوخته جان شنو یکی پند
سوزد جانت به جانت سوگند»

«پنهان مکن آتش درون را
گر آتش دل نهفته داری

پاسخ: سوخته جان: شاعر (ملک الشعرای بهار)، آتش: خشم، اعتراض

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الإنجليزية
الفنون
الرياضيات
العلوم
الاجتماعية
الإنجليزية
الفنون

سوال: در بیت زیر، منظوری از «نسیم سحر خیز» و «باغ» چیست؟

«با این نسیم سحر خیز، برخیز اگر جان سپردیم

در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو»

کشور - وطن

سحر انقلاب

پاسخ: نسیم سحر خیز: انقلاب و قیام مردم / باغ: وطن، کشور

العربية
العلمية

سوال: بیت زیر بر چه مفهومی تاکید دارد؟

«چو بخشایش پاک یزدان بود دم آتش و آب یکسان بود»

پاسخ: لطف و عنایت حق، انسان را از آسیب‌ها در امان نگه می‌دارد. (آتش سوزان

مثل آب، سرد می‌شود)

العربية
العلمية

سوال: در سرودهٔ زیر، منظور شاعر از «حدیث آشنای نقّال» چیست؟

«مرد نقّال – آن صدایش گرم، نایش گرم / آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش
چونان حدیث آشنایش گرم – / راه می‌رفت و سخن می‌گفت»

پاسخ: داستان های شاهنامه (حماسه ملی ایران)

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضة
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضة

سوال: در نوشته زیر، منظور نویسنده از مثل «چند مرده حلّاجی» چیست؟
«مصطفی جان، می‌خواهم امروز نشان بدهی چند مرده حلّاجی و از زیر سنگ هم
شده یک غاز برای پیدا کنی.»

پاسخ: میزان قدرت و توانایی تو چه قدر است.

العربية
2023
م

سوال: با توجه به سرودهٔ زیر، یکی از ویژگی‌های عشق جاودانی را بنویسید.

«هر روز باید ذکری واحد را مکرر بخوانم / و آنچه را قدیمی است، قدیمی ندانم:» که
تو از آن منی و من از آن تو»، / این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را
جوان می‌بیند.»

پاسخ: یکی از این دو مورد: عشق قدیم را هر چه قدر قدیمی باشد، کهنه و بی
ارزش نمی‌شمارد یا هموارد معشوق را جوان می‌بیند.

العربية
العلمية
الرياضية
الطبيعية
الاجتماعية
الإنسانية

سوال: با توجه به هفت وادی عرفانی منطق الطیر، هر یک از بیت‌های ردیف نخست، با کدام بیت در ردیف دوم، یادآور وادی مشترکی است؟ (در ردیف دوم، یک بیت

اضافی است.)

ردیف	نخست	ردیف	دوم
۱	روی‌ها چون زین بیابان درکنند	الف	هر یکی بینا شود بر قدر خویش باز یابد در حقیقت صدرخویش
	جمله سر از یک بیابان برکنند	ب	چشم بگشا به گلستان و بین جلوه آب صاف در گل و خار
۲	دل چه بندی در این سرای مجاز همت پست کی رسد به فراز	ج	مال اینجا بایدت انداختن ملک اینجا بایدت در باختن

العربية
الرياضية
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضة
العلوم
الاجتماعية
الفنون
الرياضة

تہذیب و جمع

پیشرفت، یعنی موفقیت